

Lukten av pengar

Anna Neander på Galleri Lokomotiv

Anna Neander är född i Stockholm och utbildad i fri konst vid Konsthögskolan i Umeå. Nu bor och arbetar hon i Ljusne i Söderhamns kommun i Hälsingland. Hennes vägval går tvärs emot en av de skogsindustrier som dominerar hemorten Ljusne. Stora Enso, som driver Ala sågverk, har sitt huvudkontor vid Klarabergsviadukten i Stockholm. I Vallvik en bit söder om Ljusne ligger Vallviks pappersbruk som tillverkar kemisk massa och ägs av Rottneros. Därifrån sprids tidvis den doft som gett namn åt Neanders utställning i Galleri Lokomotiv. Lukten av pengar.

Som stipendiat i Örnköldsviks kollektivverkstad har Anna Neander använt tiden till att utveckla sin ambivalens inför hanteringen av skogsprodukterna trä och papper, det senare en nödvändig förutsättning för mycket konstnärligt skapande. För att inte tala om själva skogen som organisk natur och – hittills– outsinlig inspirationskälla för konst och mänskligt skapande i vid mening. Ett av tre stora bildtryck som ingår i utställningen sammanfattar denna hållning och benämns helt enkelt "Skogen". I likhet med generationskamraten och serietecknaren Mats Jonsson, uppvuxen i Kramfors, reflekterar Neander över det förfall och den utarmning, som präglar de lokalsamhällen där de ekonomiskt mycket starka skogsindustrierna befinner sig.

Neander har kopplat ett grepp om trä som konstnärligt material och förutsättningslöst färgat in till synes upplockade träbitar och använt dem som block att trycka med. Ibland som de är, ibland med spår av motorsågens skär. Hon har gått systematiskt till väga på ett vis som påminner mig om de ryska futuristernas undersökning av färger och grundformer. Men hon tillåter sig också att vara uppsluppen. I hennes undersökning ingår både naturföremål och spill, som stubbar och näver och tillverkade artefakter av trä som liknar enkla redskap och tillhyggen. Alla utställningens bilder är monotypier, de har alltså tryckts en enda gång. Hon använder de förbrukade träblocken till byggklotsar i ett lekfullt bygge, som sträcker sig genom utställningslokalen. Det är dock bara de tryckta bilderna som fått namn och nummer i utställningens verkslista. Men Neanders sätt att arrangera betydelsebärande objekt i lokalen väcker intresse och bidrar till att skapa mening.

"Utan titel" benämns däremot en serie med sju små högtryck på träbaserat papper. Det är anspråkslösa bilder med täta rapporterade mönster som kunde höra hemma på svunna tiders sommarklänningar, kanske tillhöriga kvinnor i de lokalsamhällen som inte länge blomstrar kring skogsnäringens vinstgivande industrier. Neanders träbaserade projekt på ÖKKV har haft ett konceptuellt upplägg som hon fullföljer i utställningen i Galleri Lokomotiv. Men det förvånar mig inte att dessa tryck samlat flest röda försäljningsprickar i utställningen.

Text och foto: Margareta Klingberg
Volym 2016-09-22